

SZILÁGYOSOMLYÓ

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 16 K, fél évre 8 K, negyedévre 4 K.
Egyes szám ára 40 fillér.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖN SÁNDOR.

Társ-szerkesztő:

B. JÓZSA GYULA.

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 30 korona.

Nyiltér soronként 2 korona.

Magánhirdetések meggyőzés szerint.

Az árvák pénze

cimű mult heti számban megjelent első cikkünkre dr. Udvari József úrtól felvilágosító, mentegető levél érkezett a szerkesztőhöz, amit alább egész terjedelmében leközlünk.

A felvilágosítást az árvapénzek hollétéről köszönettel vettük s meggyőződésünk az, hogy a kérdéses értékek visszaszerzése iránt városunk polgármestere megfelelő intézkedéseket fog tenni, sőt már tett is s az bizonyára az értékek visszaérkezésére fog vezetni. A levél mentegető részére pedig azt jegyezzük meg, hogy bármennyire is elítéltük annak idején a gyászos emlékü kommunisták viselkedését, éppen nem kételkedünk abban, hogy dr. Udvari ur lehetőségig gondoskodott arról, hogy az elmenekített árva-vagyonok elpusztíttatni nem fognak.

Cikkünk célja legtávolabbról sem a gyanúsítás, hanem kizárólag az volt, hogy az árva vagyonok visszaszerzésére ugyszólván egy figyelmeztető lökést adjunk.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Nagybecsű lapjában, a „Szilágyosomlyó”-ban „Az árvák pénze” címen megjelent cikkre vonatkozólag — tájékoztatás végett — legyen szabad a következőket közölnöm:

Folyó évi április hó 16-án, az ütközet napján úgy a takarékpénztárak, mint a közpénztárak — így a városi pénztár — ténylegesen átadott pénzbeli és egyéb értékei az akkor itt székelő magyar katonai parancsnokság s akkor itt lévő hadügyi politikai megbízott parancsára történt. Ez különben egy olyan háborús szokás, amit az ilyen pénztárak — biztos tudomásom szerint nálunk, Szilágyosomlyón is — már a kimúlt proletárdiktatura előtti időben is önmaguktól megcsélekedtek s csináltak számtalan községben és városban szerte mindenütt — jóval a diktatura előtt is és később alatt is (mint hallom: legközelebbi helyen, Zilahon is. Ismétlem: Szilágyosomlyón is, már az ugynevezett Károlyi-rezsim idején is, úgy a magán-, mint a közpénztárak — értékeik javát elvitték.)

Az akkori munkástanács akkori megbízottai a ténylegesen átadott és átvett értékeket előbb Debreczenben, utóbb, Debreczen eleste után — a volt magyar pénzügyi népbiztosságnak a hivatalos közlönyben közhírrétett hivatalos rendelete értelmében — a Magyar Általános Hitelbankba (Budapest, József-tér) szállították be s helyezették hivatalos letétbe hiteles letéti elis-

mervény ellenében, f. évi május hó 6-án, 1593. és 1594. tételszámok alatt.

Ezt a hiteles letéti elismervényt f. évi szeptember hó folyamán — a letéti értékek fel- és átvétele céljából — férje megbízásából, hazajövele alkalmával itthon illetékes helyre átszolgáltatta Farkas Viktorné urnő.

Mint utólag, most hazajöveletem alkalmából hallom, éppen a polgármester ur kezdeményezése folytán a Budapestet megszállott román hadsereg parancsnoksága nyomoztatott volt nyomozó közegei után a szilágyosomlyói értékek után.

S miután — természetesen: rövidesen — meggyőződés szerzettetett aziránt, hogy az értékek leltár szerint kezeltetnek az Általános Hitelbankban, a román hadseregparancsnokság rendelkezése értelmében a nyomozásban s az ügyben eljáró Dragomir főhadnagy urnak f. évi október hó 8-án, miként a Hitelbank igazgatósága érdeklődésekre engem is informált, a szilágyosomlyói összes értékek leltár szerint átadattak a főhadnagy urnak illetékes helyre való beszolgáltatás céljából.

Megemlítem, hogy mindezen szerzett tudomásomat és értesülésemet a polgármester urnak részletesen jegyzőkönyvre adtam. De jelzem azt is, hogy az elmúlt hónap első felében Csengeri Mihály és Berczeller Vilmos urak ez ügyben — mint tudom: két helybeli takarékpénztár részéről — megbízással jártak fent Budapesten s utóbb nevezett ur a Hitelbanktól írásbeli tanúsítványt is kapott arról, hogy a szilágyosomlyói értékek a román hadsereg parancsnokságának rendelete alapján Dragomir főhadnagy urnak hivatalosan átadattak.

Ámbár magam az értékek átvételében s további kezelésében részt nem vettem, mégis szilárd hittel merem állítani, hogy az értékek az akkori munkástanácsnak ez ügyben megbízott emberei által hűséges becsületességgel vitettek rendelt helyükre, épp úgy, mint ahogy a román hadseregparancsnokság intézkedése után kétséget kizárólag szintén a legbiztosabb helyre kerültek.

Az illetékes tényezők bizonyára megteszik a lépéseket, hogy az értékek most már illetőségi helyükre szállíttassanak.

Vagyok kiváló tisztelem nyilvánítása mellett:

Szilágyosomlyó, 1919. dec. 3.

Dr. Udvari József.

Nem hiteleznek az adózóknak.

A Tisza-korszakban hozta volt a magyar országgyűlés azt a törvényt, amely azokat, akik adóhátralékosok, az országgyűlési képviselő választói jogosultságtól megfosztotta. Akkor nemcsak az ellenzék részéről, hanem országazerte általános visszatetszést szült ez az adófixetésre kényszerítő törvényszakasz.

Az idők változnak, — ma már senki sem találja megbotránkozni valót. Most már tovább jutottunk az adófixetési kényszer terén. A Kolozsváron megjelenő „Keleti Ujság”-ból vesszük át az erre vonatkozó alábbi közleményt:

Adót nem fizetni, az államot kizsákmányolni: valamikor régen még virtusszámba ment. Hiszen elbirja az állam, mondották és boldogan felhasználták minden ürügyet, hogy egy kissé megbosszantsák a fiskust. Azóta azonban változott a helyzet, az állam más viszonyba került polgáraival, mint volt azelőtt.

Az állam vitele azonban tovább folyik. A hivatalokban állandó a munka, a jogszolgáltatás, közigazgatás rengeteg összeget emészt fel, amelyeket a budgetből kell fedezni. Ezzel szemben az állam rengetegét ráfizetett a háborúra, míg az állam polgárainak egy része meggazdagodott. Az állam hivatalai azonban nem tesznek különbséget azok között, akik a háboruban véráldozatokat hoztak, sőt vagyonuk is elvesztett és azok között, akik a háboruban meggazdagodtak.

Olyan ellentmondás ez, melyet nemcsak a vagyonelvonás reformjával, de más erélyes intézkedéssel is ki kell egyenlíteni. Egy ilyen reformtervezet foglalkoztatja most a hivatalos pénzügyi köröket. Vlaciú László, a kormányzótanács pénzügyi részortjának titkára, erre vonatkozólag a következő érdekes információkat adta egy kolozsvári hírlapírónak:

— Ma már mindenki megszokta, hogy a munkát azonnal fizetni kell. Nincs hitel a kereskedelemben sem. Csupán az állam hitelez polgárainak, amikor rengeteg hivatalnokát a közönség rendelkezésére bocsátja, anélkül, hogy feltenné a kérdést, vajjon megfizetnek-e érte. Az állam munkájával szemben a fizetésnek igen egyszerű és közvetlen eszköze van: az adó. Mindenki azzal fizeti meg az állami hivatalnok munkáját, hogy adóját pontosan befizeti.

— Így tehát joggal állíthatjuk fel ezt a tételt, hogy csak annak az ügyét intézik el az állami hivatalok, akik az adóju-

kat megfizették. Ennek megoldása ez volna, hogy

mindenkinek, mikor az állami, vagy más hivatalok szolgálatát bármely tekintetben igénybe veszi, igazolnia kell, hogy adóját pontosan befizette.

— Természetesen ez nem vonatkozik azokra, akiket a háború sújtott és így nem tudnak eleget tenni fizetési kötelezettségeiknek. Bizonyos azonban, hogy az állam polgárainak vagyonában csak eltolódás történt. Egy halomba gyűlt, míg más-hol elveszett. A hadikárpótlások kérdésénél ép ezért aszerint fogjuk elbírálni mindenki követelését, hogy mi volt a vagyon háború előtt és mi mostan. Olyan hadikárpótlást, mely a háborúban szerzett vagyonra terjed ki, nem akarunk ismerni.

— Ez a megoldás igen radikálisan oldja majd meg a pénzügyi nehézségeket. A köztudatba megy, hogy az adóval tulajdonképpen megfizetem azt a munkát, melyet az állam hivatalnokai részemre elvégeznek. Így tehát nem lesz szükség kényszereszközökre, mert minden adófizető kénytelen lesz alávetni magát annak a közfelfogásnak, hogy minden munkát meg kell fizetni.

Ez az újabb reformterv természetesen igen sok vitára ad még alkalmat. Mindenesetre érdekes megoldási mód, amely valószínűleg rövid időn belül életbe lép.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Évforduló. December első napján az erdélyi románoknak Romániához csatlakozását deklaráló nagysebenedi gyűlése évfordulójának megünneplésére a románok a megszállott területeken mindenütt, úgy Szilágysomlyón is ünnepet ültek, — az összes üzletek zárva voltak, este pedig az ablakokat kivilágították.

— Megalakult az új magyar kormány. Párisi jelentés szerint az új magyar kormány tagjai a következők: Miniszterelnök Huszár Károly, belügyminiszter Beniczky, közoktatásügyi Haller, földművelésügyi Rubinek, kereskedelem Heinrich, — közegészségügy Payer, — külügy Somachies gróf, igazságügy Bárczy, nemzetiségi Bleyer, hadügy Friedrich, pénzügy Korányi báró, közlekedési nagyvadász Szabó István, kiszármagyi szokorapátkai Szabó István.

— Új utvonat építését kezdték meg a napokban. A szilágysomlyó-selymesilósvai vicinális utvonalból, az Ördög-nyergén kiágazólag, Badacson és Szécs községen át, Baksánál a sziláh-nagykárolyi államutba torkolló új kövezett utról van szó. A jelzett új utra nagy teherautók szorgalmasan hordják Szilágysomlyóról az Andrássy-kőbányából az alapozáshoz való követ. Az új utvonat Badacsonban, a dr. Maniu Gyula román miniszterelnök birtokán fog átvenni.

— Külföldi utlevél Budapestre. A Budapestre való utazáshoz eddig utazási igazolvány volt szükséges. Illetékes helyen nyert értesülésünk szerint a jövőben már nem elégséges az utazási igazolvány, hanem külföldi utlevél szükséges.

— A le nem pecsételt korona bankjegyek. Megírtuk, hogy a kormányzótanács egész területén mintegy ötszáz millió korona értékű le nem pecsételt bankjegy van forgalomban. A le nem pecsételt bankjegyekkel egy megítélés alá esnek azok a bankjegyek, melyeken hamis lebélyegzés van. A békekonferencia

határozata értelmében az Osztrák Magyar Banknál minden új államalakulat tartozik a területén levő pénzmennyiséget bemutatni. Ennek a technikai keresztülvitelére azokat a bankjegyeket, amelyeket nem pecsételték még le, a közpénztárnál letétbe fogják egyszerű nyugta ellenében helyezni. Ez hivatalos helyen nyert információk szerint, a lebélyegzett korona bankjegyeknek leire való becsapódása alkalmával fog megtörténni.

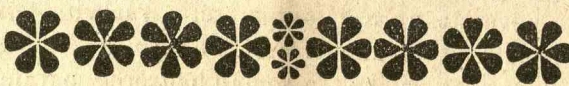
— Csikóárverés. A rendőrkapitányi hivatal közölte, hogy december hó 6-án délelőtt 9 órakor a kr. sz. hídvegi kincstári birtokon 8 darab csikó el fog árvereztetni. Árverezni szándékozik a fentírt határidőben ott a kincstári intézőségénél jelenjenek meg.

— Köszönetnyilvánítás. A szilágysomlyói jótékony nőegylet ez uton fejezi ki hálását a közönség jólelkű adakozó tagjainak és az egylet részére beérkezett pénzbeli adományokról az elszámolást itt adja közre: Kemény Géza, Donogány János 18—18 K, Ruszka Kálmán, Adela Mesesian, Szabó Györgyné, dr. Nádudvary Jenőné, Vevér Emilné, Schvartz Ignác, dr. Markovitsné, Donogáyné, dr. Berényi Dezsőné 10—10 K, Nemes Károly, Gaszner Károlyné, br. Sahlhausen I., Szekeres Elek, Böloni Sándorné, Farkas Ödön, Lukácsffy Ödön, ifj. Faragó Sándorné 8—8 K, Habermann O. Z. kárné, özv. Brandt Oszkárné 6—6 K, Kiss Zoltánné, özv. Schönstein Jánosné 5—5 K, özv. Hegedűs Géza, özv. Bartha Kálmán, Alsó Béláné, Simonek Gotthárdné, Farkas Ferencné, N. N., özv. Klein Ferenoné, Wieser Istvánné, Lénártné, Szaplonozy Sándorné, ifj. Faragó Sándorné, Zs. K., Berger Lajosné, Bardócsoné, Handlérné 4—4 K, Topánné 2 K, Kedves Jánosné 2 K, Doboly Gizella 3 K, Balta Elemérné 2 K, György Lászlóné 1 K.

Kémeri szőlőbe a gyümölcs-fák gondozásához is értő **vincellért keresek**

Böloni Sándor,
Szilágysomlyó.

Vásárhelyi Gyula géplakatos

különbféle rendszerű gőzgépek, motorok, továbbá mindenféle rendszerű írógép, varrógép, pénztári kassza, keletsajtó, mechanikai és fizikai műszerek, dinamók, elektro motorok, villamos csengők évi jó karban tartását elvállalja. — Műhely: a Közgazdasági Bank épületében Szilágysomlyón.

Hirdetések

A „Szilágysomlyó” részére jutányos áron vétetnek fel.

Eladó ház.

A deszkapiacon levő házam eladó.

Szabó Zsigmond,
kéményseprő.

3313. 3374. 3399.

1919. kig. sz.

Hirdetmény.

Közölni teszem, hogy Szilágysomlyó város vásárvámszedési joga 14,000 korona, — a városi tulajdont képező Nagy Imre-féle III. sz. piaci bolthelyiség 4000 korona, — a Móricmáli szántó 161 korona kikiáltási ár mellett hivatalos helyiségben 1919. december 7-én d. e. 9 órakor tartandó nyilvános szóbeli árverésen az 1920—1922. évekre bérbe fog adatni.

Árverési feltételek a hivatalos órák alatt betekintheők.

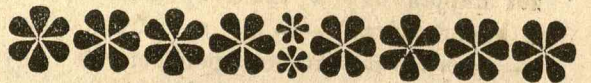
Utóbjánlat figyelembe vétetni nem fog.

Szilágysomlyó, 1919. november 29.

Deleu, polgármester.

Könyvnyomdánkban

egy-két középosztályt végzett fiú, vagy polgárit végzett leány tanulónak azonnal felvétetik.

Viszketegséget, sömört, rüht legbiztosabban elmulasztja a dr. Fleisch-féle

„Skaboform“-kenőcs

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsételés dr. Fleisch-féle kéjünk. — Próbátégely 4 korona. Nagy tégely 6 korona. Csalládi adag 15 korona.

Kapható a gyógyszerárakban, vagy direkt a készítőnél rendelhető: Dr. FLEISCH E.

„Korona” gyógyszerárakban Győr.

Vételnél a „Skaboform” védjegyre ügyeljünk!

41—

